

Årsplan 2018-2020 – Universitetsbiblioteket

Innledning

Hovedsatsinger kommende periode

- Kunnskap i bruk (integrert undervisning)
- Læringsmiljø og forskningsformidling (formidlingspolitikk)
- Open Access/Open Science og samlingspolitikk (infrastruktur forskning og mediebudsjettet)
- Ressursutnyttelse/fleksibel organisasjon (Alma/bidrag på tvers)

Føringer og rammer

Universitetsbibliotekets årsplan tar utgangspunkt i UiOs årsplan 2018-2020, UiOs strategi 2020, UBs strategi 2020 og «[Et universitetsbibliotek for fremtiden](#)» som knytter strategien til trender og utviklingstrekk.

Det er et mål for UB at satsingene bygger på UiOs ambisjoner og utformes i tråd med styringssignaler fra rektoratets valgplattform og utdanningspolitiske manifest.

En viktig forutsetning for å lykkes med tiltakene er samarbeid med andre enheter ved UiO og samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt. Det blir særlig viktig å videreutvikle BOTT-samarbeidet.

Kutt i basisbevilgningen betyr at UB må omprioritere slik at ressurser i økende grad knyttes til utviklingsarbeid. Årsplanen inneholder derfor aktiviteter som på sikt kan gi en gevinst i forhold til arbeidsflyt og føre til økt fleksibilitet i egen organisasjon.

1. Utdanning

Tiltak 1.1

UB skal videreutvikle fremtidens læringsmiljø, biblioteket som formidlingsarena og arbeide tverrfaglig omkring etableringen av nye møteplasser på UiO

Aktivitet:

Følge opp de ulike prosjektene:

- Nytt Juridisk bibliotek
- Georg Sverdrups hus
- Kulturhistorisk museum
- Livsvitenskap
- Odontologisk fakultets nybygg

UB skal nyttiggjøre opparbeidet kompetanse og erfaring inn i ulike byggeprosesser og utvikling av læringsmiljø

Etablere en gruppe/forum for kompetanseoverføring og erfaringsutveksling

Forventede resultater for 2018:

Byggestart igangsatt for Juridisk bibliotek

Fase tre i Georg Sverdrups hus (2., 3. og 4. etasje) er gjennomført

Møbleringsplan utarbeidet for Juridisk bibliotek

UB har medvirket i detaljprosjekt for Livsvitenskapsbygget, som er fullført og godkjent

UB bidrar med kompetanseoverføring til nyetableringer som for eksempel Klimahuset og Veksthuset

Ombyggingsprosjekt Informatikkbiblioteket er igangsatt

UBs fysiske læringsmiljø er attraktivt og til enhver tid tilpasset brukernes behov

Forventede resultater for 2020:

Nytt bygg for Juridisk fakultet er ferdigstilt

Detaljprosjektet for Livsvitenskaps-bygget fullført

UB deltar i prosessen for nytt bygg for Odontologisk fakultet

Tiltak 1.2

UB skal arbeide for lengre åpningstider i bibliotekene, fleksibilitet, bedre utnyttelse av fellesarealer

Aktivitet:

I samarbeid med fakultetene, EA, OUS og Studentparlamentet finne løsninger for tilgjengelige bibliotek tilpasset brukernes behov

Forventede resultater 2018 og 2020:

Flere av UBs biblioteker er meråpne¹

Bibliotekets samlinger og læringsmiljø er mer tilgjengelig

Tiltak 1.3

UB skal bidra aktivt i Senter for læring og utdannings arbeid med å koordinere og å utvikle støtteressurser til læring og utdanning

---

¹ Adgangsregulert tilgang utenom ordinær åpningstid

Aktivitet:

Initiere og delta i utviklingsprosjekter

Forventede resultater 2018:

UBs tjenester er bedre integrert med andre støtteressurser for utdanning ved UiO

Forventede resultat 2020:

UiOs undervisere har tilgang til et samlet og helhetlig støtteapparat
Forbedret læringsutbytte for studentene

Tiltak 1.4

UB skal bidra aktivt i utviklingen av digitalt læringsmiljø/LMS Canvas

Aktivitet

Samarbeide med Prosjektet Digitalt læringsmiljø om å synliggjøre UBs tjenester og ressurser i Canvas

Forventede resultater 2018:

UBs tjenester og ressurser er en integrert del av digitalt læringsmiljø/Canvas

Tiltak 1.5

UB skal sikre videre drift og finansiering av Akademisk skrivesenter

Aktivitet

Evaluere skrivesenteret.
Finne fram til modeller for videreføring i samarbeid med fakultetene.

Forventede resultater for 2018:

Videre drift av Akademisk skrivesenter er avklart

Forventede resultater for 2020:

Akademisk skrivesenter er evaluert og videreført som et permanent tilbud

2. Forskning

Tiltak 2.1

UB skal følge opp Regjeringens Nasjonale tiltak og retningslinjer for åpen tilgang til forskningsartikler, samt krav fra Forskningsrådet og EU om åpen tilgang til forskningsresultater

Aktivitet

Følge opp nytt krav om at alle forskningspublikasjoner ved UiO skal avleveres til DUO Vitenarkiv

Ta initiativ til å profesjonalisere forhandlinger med forlag og leverandører, i samarbeid med UB-BOTT og andre sentrale aktører i sektoren

Evaluerer Open Access-politikken fra 2011, samt rutiner, ressurser, tjenester og struktur for Open Access-arbeidet ved UiO i samarbeid med AF og fakultetene.

Forventede resultater for 2018:

Flesteparten av vitenskapelige artikler fra UiO er åpent tilgjengelig

UiO har etablert ny Open Access-politikk og strategi for videre arbeid med Open Access

Forventede resultater for 2020:

Alle vitenskapelige artikler fra UiO er åpent tilgjengelig

UB har bidratt til at det forhandles frem avtaler med forlag som fremmer åpen tilgang uten økte total kostnader, og at det er åpenhet om avtalenes betingelser

Tiltak 2.2

UB skal bidra i arbeidet med å etablere systemer og tjenester for lagring av forskningsdata ved UiO (kompetanse, gjenfinning, metadata)

Aktivitet:

Gjennomføre prosjektet Kompetanseheving for forskningsdata ved UiO

Være aktiv i Kompetansegruppen for forskningsdata ved UiO

Bidra i arbeidet med å fremme åpen vitenskap ved UiO

Forventede resultater for 2018:

Innført kursopplegg/veiledningstilbud for UiO grupper med behov for økt kompetanse til forskningsdata-håndtering

Utviklet og testet Data Carpentry moduler for Digital Humaniora

Etablert kurs i datahåndtering for masterstudenter ved UiO

Forventede resultater for 2020:

UB har bidratt til at UiO har en infrastruktur for lagring av forskningsdata.

Økt kompetanse blant UiO studenter og ansatte om håndtering av forskningsdata ved UiO

Økt effektivitet siden studenter og ansatte bruker mindre tid på forskningsdatahåndtering

Økt impact for forskere gjennom økt publisering oppnådd gjennom deling av data

Tiltak 2.3

UB skal arbeide systematisk for å styrke tjenester rettet mot forskere og forskningsmiljøer

Aktivitet:

UB skal tydeliggjøre støttetilbud til enkeltforskere og til forskningsmiljøer, samt identifisere aktiviteter innen områder der nye tjenester kan utvikles.

Forventede resultater 2018:

UB har identifisert tjenester som kan styrkes og videreutvikles
UB har styrket tjenestetilbudet rette mot systematiske søk

Forventede resultater 2020:

UB har økt relevans og kvalitet på tjenester for forskningen

3. Samfunnskontakt og forskningsformidling

Tiltak 3.1

Utrede UBs formidlingsvirksomhet i lys av UiOs formidlingspolitikk og videre campusutvikling

Aktivitet:

Evaluere UBs samlede formidlingsvirksomhet og vertskapsrolle sett i lys av samspill med interne og eksterne aktører
Vurdere UBs rolle som forvalter av arealer og tverrfaglige møteplasser i lys av generell campusutvikling, fakultetenes planer og ønsket om et levende campus
Vurdere tiltak generelt og internt med konkrete forslag til implementering av endringer som følger av behov avdekket i undersøkelser og gjennomganger i forutgående faser

Forventede resultater 2018:

Utredning av UBs rolle i UiOs formidling og campusutvikling er påbegynt

Forventede resultater 2020:

Funksjonsplan for UBs rolle som aktør og forvalter av tverrfaglige møteplasser og formidlingsarenaer på UiOs ulike campuser er utredet, iverksatt

Tiltak 3.2

UB skal bidra til å øke UiOs synlighet i Oslo sentrum gjennom etableringen av Domus Bibliotheca som en akademisk møteplass og arena for debatt, dialog og formidling av kunnskap, i samarbeid med Det juridiske fakultet

Aktivitet:

Ivareta den eldre del av Juridisk bibliotek sine samlinger i magasinene i DB
Samle og presentere boksamling av større forskningsmessig verdi i 1. etg i DB
Benytte lokalene til representasjon initiert av universitetsledelsen
Videreutvikle en akademisk møteplass og offentlig debattarena som et ledd i UiOs formidlingsvirksomhet i sentrum
Tilrettelegge for en tverrfaglig forskningsarena med utgangspunkt i forskergruppen «Rett, samfunn og historisk endring».
Tilby møtelokaler, seminaraktivitet og annen tverrfaglig aktivitet innenfor Jus og Humsam-området
Styrke dialogen med samfunnet gjennom å utnytte aksene mellom Stortinget, Slottet og universitetsbygningens opprinnelige formål som bibliotekbygning og formidling av kunnskap.

Forventede resultater 2018:

Utredning av Forum for rett, historie og samfunn i Domus Bibliotheca er påbegynt

Forventede resultater 2020:

Forum for rett, historie og samfunn er etablert og i drift

4. Innovasjon

Tiltak 4.1

UB skal utrede muligheter og utfordringer med bruk av AI (kunstig intelligens) i biblioteket

Aktivitet:

Gjennomføre prosjektet Kunstig intelligens i bibliotek

Forventede resultater 2018:

Mer kunnskap om hvordan UB kan benytte AI i biblioteket

Forventede resultater 2020:

UB har tatt i bruk AI for enkelte tjenester

Tiltak 4.2

UB skal arbeide for økt synlighet av bibliotekenes innhold både fysisk og digitalt

Aktivitet:

Utnytte resultatene fra visualiseringsprosjektet i nye og eksisterende tjenester

Forventede resultatet 2020:

Bibliotekressurser er mere synlige på tvers av tjenester og plattformer

Tiltak 4.3

UB skal ta i bruk digital skilting og ulike verktøy for navigasjon i biblioteket

Aktivitet:

Teste ulike tjenester og teknologier, som Augmented Reality og RFID.

Forventede resultater 2018:

UB har en plan for innføring av digital skilting og navigasjon i biblioteket
UB har implementert kartløsning i Oria

Forventede resultater 2020:

UB har tatt i bruk digital skilting og navigasjon i biblioteket

Tiltak 4.4

UB skal være en aktiv bidragsyter i utformingen av «makerspace» i det nye Livsvitenskapsbygget.

Aktivitet:

Arrangere workshops som del av detaljplanleggingen av bygget
Besøk på Makerspaces ved andre UH-institusjoner for å undersøke hvordan de fungerer

Forventede resultater 2018:

UB har kompetanse på hvordan Makerspaces fungerer i vår sektor
Det foreligger detaljplaner for bygget som inkluderer et Makerspace.

Forventede resultater 2020:

UB bruker sitt nettverk og sin kompetanse for å planlegge endelig utforming, bruk og betjening av Makerspace i bygget

5. Universitetsbibliotekets interne tiltak

Tiltak 5.1

UB skal drive en systematisk kompetanseheving av bibliotekansatte med fokus på brukermøter, veiledning og undervisning

Aktivitet:

Utarbeide og implementere en plan for systematisk kompetanseheving. Eksempler på fokuspunkter er:

- Rolleforståelser
- Holdninger, vertskap og service
- Pedagogiske metoder
- Veiledningsstrategier og veiledningsteknikker
- Informasjonskompetanse
- Samtaleverktøy
- Referanseintervjuer
- Litteratur- og informasjonssøk
- Refleksjon over egen praksis, inkludert kollegaveiledning og evalueringsmetoder

Forventede resultater for 2018:

UB har en større variasjon i lærings- og undervisningsformer
Studenter møter forskningsnære og studentaktive kurs
Brukermøter og veiledning ved UB kjennetegnes av å være løsningsorienterte og basert i åpenhet, vennlighet og faglig nysgjerrighet

Forventede resultater ved utgangen for 2020:

UB har en styrket kultur for kvalitet i sine brukermøter, sin undervisning og sin veiledning
UB har en inkluderende kultur som fremmer godt samspill og fellesskap

Tiltak 5.2

UB skal utvikle, tilpasse og utnytte potensialet i Alma

Aktivitet:

Samarbeide med leverandører for å få til systemintegrasjoner
Arbeide for å få til mer effektive bestillingssystem og hylleklare bøker
Gjennomføre en GAP-analyse for å kartlegge kompetanse i Alma
Analysere og forbedre intern arbeidsflyt
Utnytte statistikk og data i større grad i forvaltning av samlingene (Alma Analytics)
Bistå BIBSYS i arbeidet med å utvikle en driftsløsning for UBs emnevokabularer i BIBSYS Bare

Forventede resultater for 2018:

Driftsløsning for emnevokabularer er etablert. Øvrig arbeid er igangsatt

Forventede resultater for 2020:

Almas potensiale er realisert og integrasjon med aktuelle systemer er gjennomført

Tiltak 5.3

UB skal ha en effektiv forvaltning av samlingene

Aktivitet:

Kartlegge bestep praksis for samlingsutvikling og en mer optimal anskaffelsesprosess
Teste og ta i bruk RFID-teknologi og mobilt utstyr for effektiv samlingsforvaltning
I samarbeid med BOTT-bibliotekene sikre at avtaler, leverandører og systemer støtter en effektiv forvaltning av samlingene
Fortsette SOFT-prosjektet

Forventede resultater for 2018:

Arbeidet er satt i gang

Forventede resultater for 2020:

Ny samlingspolitikk utarbeidet og mer effektiv samlingsforvaltning iverksatt

Tiltak: 5.4

UB skal migrere DUO vitenarkiv til BIBSYS Brage

Aktivitet:

Gjennomføre migreringen

Forventede resultater for 2018:

DUO med integrasjoner er operativt på BIBSYS Brage
UB er aktiv deltaker i Bragekonsortiet

Tiltak 5.5

UB skal ferdigstille mappingen av Realfagstermer og Humord

Aktivitet:

Utforske potensialet i mappinger
Utvikle grensesnitt for sluttbrukerverktøy
Ferdigstille mappingen av Norsk WebDewey

Forventede resultater 2018:

Sluttbrukere får bedre, mere intuitive og flere søkeinn ganger til emnedata
UBs ansatte har fått økt kompetanse på mapping av emnevokabularer og aktiviteten er integrert i det løpende driftsarbeidet

Tiltak 5.6

UB skal innføre nytt katalogregelverk (Resource Description and Access – RDA)

Aktivitet:

Planlegge og innføre RDA
Gi involverte nødvendig opplæring, veiledning og støtte

Forventede resultater 2018:

Opplæring er igangsatt
Overgang til nytt katalogregelverk har startet

Forventede resultater 2020:

Implementeringen av regelverket er gjennomført
Vi har fått et framtidsrettet og internasjonalt metadataformat
Det er blitt enklere å utveksle metadata med andre

Tiltak 5.7

UB skal styrke kompetansen hos sine ansatte om Open Access

Aktivitet:

Holde internseminarer for å oppdatere medarbeidernes kunnskap om Open Access arbeidet ved UiO og ved UB

Forventede resultater 2018

UBs ansatte har nødvendig kunnskap om «Open Access»-publisering når de skal veilede forskere og studenter innen ulike fag

Forventede resultater 2020

UB leverer relevante og gode tjenester innen Open Access til forskere og studenter

Tiltak 5.8

UB skal etablere tydelige rammer og arenaer for medarbeidere som deltar i forskningsbasert utviklingsarbeid.

Aktivitet:

Gjennomføre en intern spørreundersøkelse om medarbeideres deltakelse i forsknings- og utviklingsarbeid

Benytte metoder fra UX i en workshop for å finne fram til tiltak som kan gi gode rammer for aktiviteter

Prøve ut og evaluere tiltak

Forventede resultater 2018:

UB har kunnskap om utfordringer og styrker ved eget forsknings- og utviklingsarbeid

UB har utarbeidet en tiltaksplan for aktiviteter knyttet til forsknings- og utviklingsarbeid

UB har prøvd ut arenaer for intern deling og formidling av forsknings- og utviklingsarbeid

Forventede resultater 2020:

UB driver sitt forsknings- og utviklingsarbeid innenfor en samarbeids- og delingskultur

UB utnytter forskningskompetansen hos sine medarbeidere

UB utnytter sitt potensiale for tverrfaglig utviklingsarbeid

Tiltak 5.9

UB skal effektivisere arealbruken i Medisinsk bibliotek

Aktivitet:

Bygge om kontorene i 1. etasje til flermannskontor slik at de som har kontorer i underetasjen kan flytte opp

Flytte nærmagasinet i Domus Medica til de frigjorte arealene

Medisinsk fakultet overtar arealene i Domus Medica

Forventede resultater 2018:

Ombyggingen er gjennomført

Arealer i Domus Medica er frigitt

De ansatte i Medisinsk bibliotek er samlet i en etasje